

C/2023/202

23.10.2023

**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Sofijski rajonen syd
(Bułgaria) w dniu 11 lipca 2023 r. – D.D., B.Zh. / „Financial Bulgaria” EOOD**

(Sprawa C-426/23, Financial Bulgaria)

(C/2023/202)

Język postępowania: bułgarski

Sąd odsyłający

Sofijski rajonen syd

Strony w postępowaniu głównym

Powodowie: D.D., B.Zh.

Strona pozwana: „Financial Bulgaria” EOOD

Pytania prejudycjalne

1. Czy art. 4 ust. 2 i art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG⁽¹⁾ z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że gdy w umowie o kredyt określono zobowiązanie konsumenta do zawarcia umowy poręczenia, na podstawie której poręczycielem jest podmiot wskazany przez wierzyciela, treść umowy poręczenia nie stanowi „głównego przedmiotu” umowy z tym podmiotem trzecim, lecz jest częścią treści umowy o kredyt? Czy ma przy tym znaczenie kwestia, czy wierzyciel i poręczyciel są podmiotami powiązanymi?
2. Czy pkt 1 lit. i) załącznika do dyrektywy 93/13/EWG należy interpretować w ten sposób, że gdy konsument jest zobowiązany do zapewnienia poręczyciela w ramach już zawartej umowy o kredyt – przy czym jedną z możliwości uczynienia tego jest zaangażowanie podmiotu wskazanego przez wierzyciela – treść zobowiązania konsumenta wynikającego z umowy poręczenia, zawartej później w dniu zawarcia umowy o kredyt, należy uznać za niejasną ze względu na brak możliwości wyboru lub zaproponowania przez konsumenta podmiotu, który zostanie mu wskazany przez wierzyciela jako przyszły poręczyciel?
3. Na wypadek udzielenia na pytanie poprzedzające odpowiedzi, że przedmiot umowy poręczenia jest jasny, czy pkt 1 lit. i), j) i m) załącznika do dyrektywy 93/13/EWG należy interpretować w ten sposób, że gdy konsument zobowiązał się do zapewnienia poręczyciela w ramach zawartej już umowy o kredyt – przy czym jedną z możliwości uczynienia tego jest zaangażowanie podmiotu wskazanego przez wierzyciela – treść zobowiązania konsumenta wynikającego z umowy o kredyt należy uznać za niejasną, co może prowadzić do nieważności umowy o kredyt lub niektórych jej warunków?
4. Czy art. 4 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG w związku z art. 8 dyrektywy 2005/29/WE⁽²⁾ dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych należy interpretować w ten sposób, że sytuacja, w której podmiot udzielający kredytu przewiduje zawarcie przez konsumenta umowy z podmiotem wskazanym przez wierzyciela w celu zabezpieczenia jego roszczenia wobec konsumenta, stanowi zawsze przypadek wykorzystania niekorzystnej sytuacji konsumenta, i stąd – agresywną praktykę handlową?
5. Na wypadek udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie czwarte, czy art. 4 ust. 1 i art. 7 dyrektywy 93/13/EWG w związku z art. 8 dyrektywy 2005/29/WE należy interpretować w ten sposób, że w jednostronnym postępowaniu sądowym takim jak postępowanie dotyczące wydania nakazu zapłaty, w którym konsument nie bierze udziału, sąd może uzasadnić wątpliwość związaną z nieuczciwością warunku umownego jedynie na podstawie wątpliwości, że warunek mógł być zaakceptowany przez konsumenta w wyniku nieuczciwej praktyki handlowej – czy też tę nieuczciwą praktykę handlową należy ustalić w sposób pewny?

⁽¹⁾ Dz.U. L 95, 1993 r., s. 29.

⁽²⁾ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 149, 2005 r., s. 22).

6. Czy art. 15 ust. 2 dyrektywy 2008/48/WE⁽³⁾ w sprawie umów o kredyt konsumencki (dyrektywa 2008/48/WE) należy interpretować w ten sposób, że przepis ten ma zastosowanie w przypadkach, w których umowa o kredyt jest powiązana z dodatkową usługą – udzieleniem płatnego poręczenia przez podmiot trzeci – i umożliwia konsumentowi dochodzenie nie tylko własnych roszczeń związanych z nieuczciwym zachowaniem poręczyciela, takim jak zapłata po upływie ustawowego terminu, lecz również podniesienie zarzutów procesowych, które wyłączają zobowiązanie wobec poręczyciela?
7. Czy art. 15 ust. 2 dyrektywy 2008/48/WE w związku z zasadą skuteczności, lub ewentualnie, jeśliby przyjąć, że umowa o kredyt i umowa poręczenia są transakcjami powiązаныmi – art. 5 i art. 7 dyrektywy 93/13/EWG w związku z pkt 1 lit. b) i c) załącznika do tej dyrektywy, dopuszcza orzecznictwo krajowe, zgodnie z którym w przypadku gdy poręczyciel powiązanej umowy o kredyt konsumencki, który otrzymał wynagrodzenie od konsumenta za poręczenie umowy o kredyt, zapłacił głównemu wierzycielowi na podstawie warunku zawartego w umowie pomimo upływu ustawowego terminu takiego jak określony w art. 147 Zakon za zadyżnienia i dogoworite (ustawy o zobowiązaniach i umowach), który to wpływ zgodnie z orzecznictwem skutkuje całkowitym wygaśnięciem poręczenia, poręczyciel ten – pomimo tego – może powołać się na subrogację w prawa pierwotnego wierzyciela i domagać się zapłaty od głównego dłużnika, powołując się na niejasność aktów sądów stosujących prawo?
8. Czy art. 3 lit. g) dyrektywy 2008/48/WE w związku z art. 5 dyrektywy 93/13/EWG należy interpretować w ten sposób, że przy określonym w umowie o kredyt zobowiązaniu do zawarcia umowy poręczenia powiązanej z umową o kredyt, co jest związane z podwyższeniem całkowitej kwoty zobowiązania z tytułu kredytu, rzeczywista roczna stopa oprocentowania kredytu powinna być również obliczana zgodnie z podwyższonymi ratami z tytułu wynagrodzenia poręczyciela? Czy ma przy tym znaczenie kwestia, kto wybrał poręczyciela i czy poręczyciel jest powiązany z pierwotnym wierzycielem?
9. Czy art. 10 ust. 2 lit. g) dyrektywy 2008/48/WE należy interpretować w ten sposób, że nieprawidłowe wskazanie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania w umowie o kredyt zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem–kredytobiorcą należy uznać za brak wskazania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania w umowie o kredyt, a sąd krajowy powinien zastosować konsekwencje wynikające z prawa krajowego przewidziane na wypadek braku wskazania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania w umowie o kredyt konsumencki? Czy należy przyjąć, że konsekwencje te bezwzględnie wiążą również poręczyciela, który dokonał zapłaty, w jego stosunkach z konsumentem?
10. Czy art. 23 zdanie drugie dyrektywy 2008/48/WE należy interpretować w ten sposób, że przewidziana przez ustawodawcę krajowego sankcja nieważności umowy o kredyt konsumencki, w ramach której zwrotowi podlega wyłącznie pożyczona kwota główna, jest proporcjonalna w przypadkach, w których w umowie o kredyt konsumencki nie zawarto dokładnego wskazania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, nie określając jej w odniesieniu do profesjonalnego poręczyciela wybranego przez wierzyciela (pomimo że wysokość takiego oprocentowania została wskazana w treści umowy o kredyt)?
11. Czy art. 2 ust. 2 dyrektywy 2009/138/WE⁽⁴⁾ w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (dyrektywa 2009/138/WE) w związku z lit. A pkt 14 załącznika nr 1 do tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że zawodowe prowadzenie działalności polegającej na odpłatnym udzielaniu poręczeń, w ramach której spółka będąca poręczycielem wypłaca w każdym przypadku braku spłaty pełną kwotę kredytu zaciągniętego przez konsumenta będącego głównym dłużnikiem, a wynagrodzenie jest wypłacane niezależnie od niewykonania przez konsumenta obowiązku spłaty każdej raty kredytu, [jest] „działalnością ubezpieczeniową” w rozumieniu wspomnianej dyrektywy[?]
12. Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie jedenaste, czy art. 14 ust. 1 dyrektywy 2009/138/WE należy interpretować w ten sposób, że podmiot prowadzący działalność, o której mowa w pytaniu jedenastym, podlega obowiązkowi uzyskania licencji od krajowych organów regulacyjnych odpowiedzialnych za udzielanie licencji ubezpieczycielom?

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. L 133, 2008 r., s. 66).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. L 335, 2009 r., s. 1).